

UDENRIGSMINISTERIET

EU 685

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

24. marts 2004

Under henvisning til Europaudvalgets skrivelse af 19. februar 2004 (alm. del
– bilag 530) vedlægges Udenrigsministeriets besvarelse af spørgsmål 46.

P. H. Orskov

UDENRIGSMINISTERIET

Besvarelse af Folketingets Europaudvalgs spørgsmål 46 af 19. februar 2004 (Alm. del - bilag 530).

Spørgsmål 46:

"Ministeren bedes kommentere retssagen mod Dr. Alp Ayan og Günseli Kaya fra den tyrkiske menneskerettighedsorganisation HRFT, jf. vedlagte pressemeddelelse af 17. februar 2004 fra Det internationale Rehabiliteringsråd for Torturofre (IRCT)."

Svar:

I den nævnte retssag, hvor bl.a. Alp Ayan og Günseli Kaya blev idømt fængsel, blev de anklagede ikke dømt for at angribe gendarmene, men blev dømt for en ulovlig, ikke-voldelig demonstration. Sagen er blevet anket.

Der forekommer fortsat chikane af menneskerettighedsforkæmpere i Tyrkiet, dels i form af ubegrundede sigtelser, dels i form af langvarige retssager, hvilket naturligvis ikke er acceptabelt. I Izmir, hvor Alp Ayan og Günseli Kaya er hjemmehørende, er der som modsvar hertil etableret et tæt samarbejde mellem Izmir Bar Association, der har nedsat en "Torture Prevention Group", og Izmir Chamber of Physicians i bekæmpelsen af tortur og mishandling. Lægerne udfærdiger alternative lægeerklæringer om tortur. Torture Prevention Group følger sagerne til dørs for at komme torturen og mishandlingen til livs. I de seneste to år har gruppen anlagt 88 sager mod personer, der har udøvet tortur og mishandling i Izmir.

Med hensyn til den omtalte retssag mod 9 bestyrelsesmedlemmer fra "Human Rights Foundation of Turkey" (HRFT) er denne sag opgivet fra de tyrkiske myndigheders side, hvilket EU-landene har budt velkommen.

Det fremgår af IRCT's ovennævnte pressemeddelelse, at menneskerettighedssituationen i Tyrkiet er blevet forværret. Specifik angående tortur har Human Rights Foundation i Tyrkiet oplyst, at der i 2002 blev registreret 365 nye sager om tortur. I 2003 blev der registreret 342 nye sager. Antallet er ikke stigende, selvom det fortsat er for højt og uacceptabelt.

København 17. februar 2004

Pressemeddelelse fra IRCT

Fremtrædende tyrkisk menneskerettighedsforkæmper og psykiater idømt fængselsstraf

Det Internationale Rehabiliteringsråd for Torturofre (IRCT) er meget bekymret over, at to medarbejdere ved (HRFT) Human Rights Foundation of Turkey i Izmir er blevet idømt fængselsstraf for at have deltaget i en begravelse.

Den 13. februar 2004 efter en retssag, der har varet i fire år, blev psykiateren Alp Ayan idømt 18 måneder og én dags fængsel. En anden medarbejder ved HRFT i Izmir, fru Günseli Kaya, blev sammen med 28 andre tiltalte idømt 18 måneders fængsel. En tredje tiltalt, Adnan Akin, blev idømt tre års fængsel. 37 andre, som var tiltalt i den samme sag, blev frikendt. De tiltalte overvejer nu at appellere dommen.

"IRCT frygter for de dømtes sikkerhed. Tortur er meget udbredt i Tyrkiet, og chikane af menneskerettighedsforkæmpere synes at høre til dagens orden. IRCT har kendskab til tyrkiske menneskerettighedsforkæmpere, som er blevet udsat for tortur", siger Dr. Bhogendra Sharma, Præsident for IRCT, og CVICT, Nepal.

Retssagen skyldes, at de dømte sammen med andre var til Nevzat Ciftcis begravelse den 30. September 1999, en af de dræbte i forbindelse med et militært indgreb i Ulucanlar fængslet i Ankara.

Gæsterne ved begravelsen blev tiltalt for at "angribe gendarmen med sten og flasker" og for at "gøre modstand med voldelige midler" (efter artiklerne 32/1 og 32/3 i den tyrkiske lov nr. 2911 om møder og demonstrationer). Vidneudsagn bekræfter, at gendarmene havde opstillet barrikader ved indgangen til landsbyen og brugte vold i deres angreb mod en gruppe mennesker for at hindre dem i at deltage i begravelsen.

Mindst 69 mennesker blev arresteret, slået på og tilbageholdt. 14 fik fængslingen opretholdt, herunder Dr. Alp Ayan og Günseli Kaya fra HRFT.

Dr. Ayan står p.t. tiltalt i tre forskellige sager. Hvoraf ingen - inklusive den, hvor der nu er idømt fængselsstraffe - med nogen sandsynlighed ville blive rejst i noget EU-land. Det samme gælder de verserende sager mod ni bestyrelsesmedlemmer af HRFT for at have "samlet penge ind uden tilladelse" og for "samarbejde med internationale organisationer uden tilladelse". Hvis bestyrelsesmedlemmerne bliver dømt i den sag, tvinges HRFT til at lukke.

De fleste af disse retssager er blevet udsat gang på gang og sendt fra den ene retsinstant til den anden. Det eneste formål synes at være at øge presset på de tyrkiske menneskerettighedsforkæmpere, der er ofre for de absurde tiltaler.

Da premierminister Recep Tayyip Erdogans parti kom til magten i Tyrkiet i 2001, erklærede han "Nul tolerance overfor tortur". Men siden er der ikke blevet rejst en eneste sag mod en bøddel, selv om antallet af torturofre er nøjagtig det samme, som før Erdogan kom til magten. Lidt under 1000

torturofre - mænd, kvinder og børn, blev behandlet for tortur hos HRFT i 2003. Stort set samme antal som i 2002.

Fængselsstraffene synes dermed at være et klart signal om, at menneskerettighedssituationen i Tyrkiet er blevet forværret.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til mediekoordinator Poul Struve Nielsen, tlf. 23 34 55 09. IRCT Ambassadør Dr.med. Inge Genefke kan nås på mobil: 20 96 06 25.

Med venlig hilsen

Poul Struve Nielsen
Media Co-ordinator
International Rehabilitation Council for Torture Victims (IRCT)

www.irct.org
irct@irct.org
Fax: +45 33 76 05 00